

INFORMOVANÝ SOUHLAS S REPOZICÍ (ZMĚNOU POLOHY) UMĚLÉ NITROOČNÍ ČOČKY

Vážená paní, vážený pane,

na základě stavu vašeho oka vám byla lékařem doporučena změna polohy (repozice) umělé nitrooční čočky.

Důvod provedení výkonu

Důvodem provedení zákroku může být posun, sklopení nebo pootočení nitrooční čočky, které ovlivňuje vidění nebo může vést ke komplikacím.

Možnosti léčby/řešení zdravotního problému

Posun čočky mimo plánovanou stabilní polohu může vést ke zhoršení vidění a ke komplikacím, které působí tlak čočky na okolní tkáň. Tlak posunuté čočky může vést k poškození duhovky, zneokrouhlení zornice, zablokování zornice, poškození odtokových cest z oka, poškození rohovky a podobně. Následkem může být chronické nebo akutní zvýšení nitroočního tlaku, zánětlivá reakce, dekompenzace rohovky. Stav může být řešen vyjmutím čočky, eventuálně přesunutím čočky do správné polohy s případnou stabilizací čočky fixací stehy na duhovku, nebo přes bělimu.

Pokud je nutné umělou nitrooční čočku z oka vyjmout, vzniká tzv. afakie (stav bez čočky). Takto vzniklou refrakční vadu lze korigovat v některých případech brýlemi nebo kontaktními čočkami.

Stav oka s chybějící čočkou určuje, jakým způsobem bude do oka umístěna umělá nitrooční čočka. Pokud zbývá v oku část pouzdra původní čočky, je možné uvažovat o implantaci umělé čočky za duhovku s opřením o zbytek pouzdra. Pokud zbytek pouzdra původní čočky není dostatečný k bezpečnému umístění čočky, je nutné čočku upevnit do oka stehy, zavěšením na duhovku z přední nebo zadní strany nebo umístěním do přední komory. V některých případech není vhodné nebo nelze umělou nitrooční čočku do oka umístit.

Nežádoucí refrakční vadu související s nitrooční čočkou je možno korigovat pomocí brýlí, kontaktními čočkami laserovým zákrokem na rohovce nebo operačním zákrokem s výměnou nitrooční čočky nebo s vložením přídatné nitrooční čočky před původní nitrooční čočku.

Příprava k výkonu

Před nástupem k výkonu (zpravidla 1-2 týdny) navštívíte Vašeho praktického lékaře/internistu, který Vám provede vyšetření nutné před výkonem v místním znecitlivění. Jeden den před zákrokem budete do oka s plánovaným zákrokem aplikovat oční kapky z důvodu prevence zánětlivých komplikací, kapky nakapejte i ráno v den operace. Zákrok se provádí ambulantně, v místním znecitlivění. V den operace ráno užíjte všechny léky, které pravidelně užíváte. Nemusíte být nalačno. K operaci je připravováno každé oko zvlášť (v jednom dni bude provedena operace jednoho oka). Vzhledem k možné změně stavu očí v předoperačním období může být, po dohodě s pacientem, provedena operace na druhém oku, než které bylo původně k operaci připravováno.

Postup při výkonu

Před vlastním operačním výkonem jsou do oka aplikovány kapky na znecitlivění, eventuálně k rozšíření zornice. Pokud jste alergický/á na nějaké léky či dezinfekční prostředky, upozorněte na tuto skutečnost při vašem přijetí k operaci. Na operačním sále bude provedena dezinfekce očních víček, okolí oka a spojivek. Dezinfekční prostředek může vyvolávat lehké štípání nebo pálení. Přes obličej Vám bude položena sterilní rouška s fólií, která bude nalepena na víčka. Poté budou víčka rozevřena rozvěráčkem. Během výkonu budete mít obě oči otevřené, budete se snažit víčka nesvírat, mrkat můžete normálně. Směr pohledu se bude řídit pokyny operátora, většinou se budete snažit dívat přímo před sebe do světla operačního mikroskopu. Je potřeba se vyvarovat prudkých pohybů okem nebo hlavou. Řezem na okraji rohovky budou zavedeny nástroje, kterými bude s čočkou manipulováno, aby byla usazena do příznivé polohy. V některých případech je potřeba odstranit sklivec (rosolovitá hmota ze zadní části oka), který se mohl dostat do přední části oka v souvislosti s chyběním přirozené čočky. Sklivec by mohl ovlivňovat správné umístění umělé čočky a nepříznivě působit na sítnici, rohovku a další struktury oka. V některých případech je nutné čočku upevnit stehy na duhovku nebo přes bělimu. V případě, že čočka nebude mít předpoklad k dobrému usazení, může být z oka vyjmuta a nahrazena jiným typem čočky, nebo může být oko ponecháno bez čočky. Do duhovky může být nutné vytvořit drobný otvor (iridektomii), kterou bude moci po implantaci čočky protékat nitrooční tekutina mezi zadní a přední částí oka. V některých případech poškození duhovky bude provedena plastika - sešití tohoto defektu k úpravě zornice. Řez, kterým bude vkládána umělá čočka je ve většině případů potřeba zašít několika stehy. Výkon je nebolestivý, zpravidla trvá 30 – 60 minut. V případě nepříjemných pocitů je možné do oka přidat znecitlivující látku. Na konci zákroku je oko převázáno sterilním obvazem. Převaz se odstraňuje v den operace zhruba v 19:00 hodin a do oka se nakapou kapky dle pokynů.

Rizika a možné komplikace výkonu

Zákrok může být provázen komplikacemi, které mohou vzniknout během výkonu, bezprostředně po výkonu či s odstupem dnů až týdnů po výkonu. Ze závažných se jedná zejména o infekční zánět nitroočních tkání, krvácení do nitra

oka či odchlípení sítnice. Jedná se o komplikace, které mohou vést až ke ztrátě zraku nebo oka. Jejich výskyt je však vzácný a v průběhu operace a časném pooperačním období postihuje kolem 0,3 % případů. Při časném řešení lze velkou část závažných komplikací řešit, většinou další operací. Mezi méně závažné nebo snadněji řešitelné komplikace patří uvolnění umělé čočky do nitra oka nebo její decentrace (posunutí nebo sklopení), zvýšení nitroočního tlaku, otok rohovky, otok sítnice, defekty duhovky, krvácení pod spojivku, neočekávaná hodnota dioptrií nebo astigmatismus (nepravidelný tvar rohovky), vnímání odlesků od povrchu nebo okraje případně nové umělé čočky, zakalení případného zbytku původního pouzdra, pocit podráždění nebo suchosti oka, dvojité vidění, alergická reakce na léky podané v průběhu operace a po operaci. Opakované operace mohou nepříznivě ovlivňovat endotel rohovky (buňky, které se starají o její správný obsah vody). Zvýšený obsah vody v rohovce (její otok) může vést k dlouhodobému zhoršení vidění, které vyžaduje operační řešení s transplantací některých vrstev nebo části celé rohovky. Některé komplikace neumožní při operaci vložit do oka umělou čočku nebo mohou vyžadovat další operační řešení.

V případě odstranění nitrooční čočky bez její náhrady nelze dioptrický rozdíl mezi očima korigovat brýlemi.

Chování po výkonu, možná omezení

Po zákroku budete propuštěn/a do ambulantní péče. Vašeho očního lékaře navštívíte následující den po operaci (pokud nebude předem dohodnuto jinak), další léčba probíhá zpravidla dle jeho doporučení. Budete aplikovat oční kapky anebo masti, které Vám budou předepsány při propuštění, podle doporučení na lékařské zprávě či podle doporučení Vašeho očního lékaře.

V případě náhlého poklesu vidění, zčervenání a/nebo bolestivosti operovaného oka neprodleně vyhledáte odbornou lékařskou oční pomoc (mimo pracovní dobu se dostavíte na oční pohotovost, nejčastěji dostupnou v nemocnicích s očními lůžkovými zařízeními).

Doba hojení a eventuální pracovní neschopnosti se pohybuje v rozmezí několika týdnů až měsíců. Při propuštění obdržíte s propouštěcí zprávou i písemnou informaci s doporučeními týkajícími se pooperačního období.

Po dobu šesti týdnů je nevhodné se pohybovat v prašných prostorách a v prostorách s rizikem infekce (stáje, živočišná výroba, čistíčky odpadních vod apod.). Nadměrnou fyzickou námahu je vhodné omezit po dobu 6 týdnů od operace nebo podle doporučení ošetřujícího očního lékaře.

Činnosti, u kterých mohou nedostatečné zrakové funkce ovlivňovat bezpečnost práce nebo ohrožovat pacienta a jiné osoby (řízení vozidla, práce na obráběcích strojích, práce ve výškách apod.), je možné vykonávat až po závěrečném vyšetření zraku a s používáním případné korekce předepsané Vaším očním lékařem.

Prohlášení

- Byl/a jsem podrobně seznámen/a u plánovaného zdravotního výkonu se všemi alternativami léčby, s jejich výhodami a riziky a měl/a jsem možnost si jednu z alternativ zvolit (pokud výkon nepodléhá zvláštním právním předpisům).
- Byla jsem seznámen/a s možnými omezeními v obvyklém způsobu života a v pracovní neschopnosti po výkonu, s možnými očekávanými změnami zdravotního stavu a zdravotní způsobilosti.
- Byl/a jsem seznámen/a s léčebným režimem, vhodnými preventivními opatřeními a s možnými kontrolními zdravotními výkony.
- Prohlašuji, že jsem mohl/a klást doplňující otázky, na které mi bylo řádně odpovězeno a že jsem informacím a poučením plně porozuměl/a a souhlasím s navrhovaným postupem.
- V případě výskytu neočekávaných komplikací vyžadujících neodkladné provedení dalších zákroků nutných k záchraně života nebo zdraví souhlasím s jejich provedením.

Souhlasím s provedením repozice umělé nitrooční čočky u oka pravého / oka levého.

Připomínky:

Pacient/ka: Rodné číslo:
titul, příjmení, jméno

V Plzni / Chebu dne V hodin
podpis pacienta/pacientky nebo zákonného zástupce

Lékař/ka provádějící poučení:
titul, příjmení, jméno podpis